

اخبار و یادداشت‌ها

حدس گلدباخ دیگر یک حدسیه نیست (درستی حدسیه ضعیف گلدباخ ثابت شد)

هارالد هلفگات^{۱۲} ریاضی‌دان اکول نورمال سوپریور در پاریس و برنده جایزه وایت‌هد از انجمن ریاضی لندن در سال ۲۰۱۰، برهان یک مسأله در نظریه اعداد به قدمت ۲۷۱ سال را ارائه نمود.

در سال ۱۷۴۲ کریستین گلدباخ^{۱۳} (ریاضی‌دان آلمانی) حدس زد که هر عدد زوج بزرگتر از ۲ مجموع دو عدد اول است (که لزوماً متفاوت نیستند). این مطلب به حدسیه‌ی گلدباخ یا حدسیه‌ی دوتایی معروف است و بی‌درنگ حدسیه‌ی ضعیف گلدباخ یا حدسیه‌ی سه تایی را نتیجه می‌دهد، یعنی هر عدد فرد بزرگتر از ۵ مجموع سه عدد اول است (برای مشاهده‌ی این موضوع، کافی است عدد اول ۳ را از هر عدد فرد کسر کنید تا عدد زوجی به دست آید که طبق حدسیه‌ی دوتایی باید بتوانید آن را به صورت مجموع دو عدد اول دیگر بنویسید). اخیراً هلفگات نشان داده است که در واقع حدسیه سه تایی گلدباخ درست است.

متخصصین نظریه‌ی اعداد سال‌های زیادی است که روی این مسأله کار کرده‌اند و نتایج قابل توجهی در این زمینه به دست آمده است که به برهان هلفگات نیز کمک کرده است. در سال ۱۹۲۳ هاردی^{۱۴} و لیتل‌وود^{۱۵} دریافتند که اگر حدسیه‌ی تعمیم یافته ریمان (GRH) درست باشد، آنگاه حدسیه‌ی سه تایی گلدباخ برای اعداد به قدر کافی بزرگ درست است. چهارده سال بعد، ریاضی‌دان

^{۱۲} Harald Helfgott
^{۱۳} Christian Goldbach
^{۱۴} Hardy
^{۱۵} Littlewood

کمیسیون‌ها عرضه نماید. انجمن مایل است کمیسیون‌ها بسیار فعال شده و ما به عنوان هماهنگ‌کننده در خدمت شما هستیم.

انتظاری که از نمایندگان محترم انجمن در دانشگاه‌ها می‌رود این است که به صورت فعال زحمت نمایندگی را پیگیری فرمایند زیرا حضور فعال شما در دانشگاه به عنوان حضور انجمن در آن دانشگاه تلقی می‌شود. برای ارتباط بیشتر با نمایندگان محترم، در هر جلسه شورای اجرایی ۵ نفر از این عزیزان در هر جلسه شورا دعوت می‌شوند و غیر از این هم اگر نمایندگان متقاضی حضور در جلسات باشند با هماهنگی قبلی در خدمتتان هستیم.

از آن‌جا که بحث انتخاب اعضای هیأت تحریریه بولتن و فرهنگ و اندیشه ریاضی برای دوره جدید در روزهای اخیر مطرح بوده است مطالبی در این زمینه خدمتتان عرض می‌کنم. پس از این‌که دانشکده‌ها و گروه‌های ریاضی دانشگاه‌ها و کمیسیون‌های تخصصی، افرادی را بدین منظور پیشنهاد نمودند در چندین جلسه شورای اجرایی پیرامون انتخاب این افراد بحث و بررسی به عمل آمد.

از آن‌جا که نزدیک به ۱۲۰ نفر معرفی شده بودند و انتخاب تعداد ۱۳ نفر آن‌ها در حالی که ۱۲ نفر از طرف هیأت تحریریه بولتن و ۵ نفر از هیأت تحریریه فرهنگ و اندیشه معرفی شده بودند کار بسیار مشکلی بود. لذا عملاً محدوده کار شورای اجرایی به انتخاب حداکثر ۵ نفر و ۲ نفر در بولتن و فرهنگ و اندیشه محدود می‌شد. به هر صورت از تمامی عزیزانی که با وجود داشتن شرایط لازم اما به دلیل محدودیت انتخاب نشده‌اند عذرخواهی می‌نمایم. از این‌که ۱۲۰ نفر واجد شرایط پژوهشی و آموزشی لازم برای عضو هیأت تحریریه نشریات انجمن از دانشگاه‌ها و کمیسیون‌های تخصصی معرفی می‌شوند جای افتخار برای جامعه ریاضی کشور می‌باشد.

محمدعلی دهقان

رئیس انجمن ریاضی ایران

★ ★ ★

طبق مصوبه شورای اجرایی انجمن مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۲:
کلیه فارغ‌التحصیلان دکتری ریاضی، به مدت یک سال پس از فارغ‌التحصیلی، توسط انجمن ریاضی ایران، به عضویت پیوسته در خواهند آمد.

برای قطعه‌ی نهایی معما، بررسی این گزاره که همه اعداد فرد کمتر از 10^3 را می‌توان به صورت مجموع سه عدد اول نوشت، مورد نیاز بود. با استفاده از یک نتیجه قبلی توماس اولیورا و سیلو از دانشگاه آویرو و به کارگیری $40000/000$ ساعت محاسبه کامپیوتری دیگر، هلفگات و پلات توانستند این موضوع را به تأیید برسانند.

همان‌گونه که دیو پلات^{۲۶} می‌گوید، «محاسبات شش هفته قبل، پس از به کارگیری $440000/000$ ساعت کار توسط کامپیوترها در بریستول، واریک و فرانسه کامل شد. جالب است که می‌بینیم درستی حدسیه سه تایی ثابت شد. آنچه هارالد به آن دست یافته است، یک موفقیت شگرف است و من خوشحالم که در این راستا سهمی داشته‌ام».

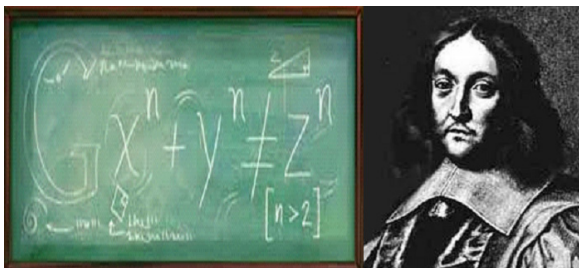
حال با برقراری حدسیه‌ی سه تایی شانس دستیابی به حدسیه‌ی دوتایی چقدر است؟ دیویلات معتقد است که دستیابی به حدسیه‌ی دوتایی احتمالاً تا مدت زمانی بسیار طولانی میسر نخواهد بود.

توضیح: مترجم از آقای دکتر محمدرضا درفشه که خبرنامه انجمن ریاضی لندن را در اختیار وی گذاشتند تشکر می‌کند.

منبع: خبرنامه انجمن ریاضی لندن، شماره ۴۲۷، ژوئیه ۲۰۱۳.

ترجمه‌ی: دکتر رحیم زارع‌نهندي
دانشگاه تهران

افزایش جایزه حل حدس بل (Beal) به ۱ میلیون دلار

انجمن ریاضی آمریکا (AMS) اعلام کرد که به‌منظور الهام بخشیدن به ریاضی‌دانان جوان و تحریک منافع عمومی در ریاضیات، جایزه حل حدس بل، که یک مسأله مشکل در نظریه اعداد می‌باشد، به ۱ میلیون دلار افزایش یافته است. این حدس متعلق به «آندرواندی بل»، بانکدار دالاس است که دارای علاقه شدیدی به نظریه اعداد می‌باشد. حدس بل به صورت زیر است:

Dave Platt^{۲۶}

روسی ایوان وینوگرادوف^{۱۶} نشان داد، حتی بدون GRH حدسیه سه تایی گلدباخ برای اعداد فرد «به قدر کافی بزرگ» درست است. این نتیجه به قضیه وینوگرادوف معروف شد ولی این که اندازه‌ی «به قدر کافی بزرگ» چیست مشخص نبود تا این که در سال ۱۹۵۶ بوروزکین^{۱۷} نشان داد عدد $10^{6846169}$ برای این منظور کافی است. در سال ۲۰۰۲، مینگ^{۱۸} - چیت^{۱۹} و تیان^{۱۹} - «به قدر کافی بزرگ» را به حدود $10^{1346} \times 2$ کاهش دادند، ولی این عدد هنوز از نظر محاسباتی قابل دسترسی نبود. ضمناً در سال ۱۹۹۷، مجدداً با فرض درستی GRH، دزولیه^{۲۰}، افینگر^{۲۱}، ت ریل^{۲۲} و زینوویف^{۲۳} توانستند «به قدر کافی بزرگ» را تا جایی کاهش دهند که قادر باشند استثنای احتمالی توسط کامپیوتر را حذف نمایند. پیشرفت‌های دیگری نیز حاصل شد، به‌طور مثال در سال ۱۹۹۵ اولیور امار^{۲۴} در لیل فرانسه نشان داد هر عدد زوج مجموع حداکثر ۶ عدد اول است، که نتیجه می‌دهد هر عدد فرد مجموع حداکثر ۷ عدد اول است، و در سال ۲۰۱۲ ترنس تائو^{۲۵} از دانشگاه کالیفرنیا در لوس آنجلس، این تعداد را به ۵ عدد اول کاهش داد.

در رهیافت هلفگات با استفاده از روش دایره‌ی هاردی - لیتل‌وود - وینوگرادوف، مسأله در قالب یک انتگرال بیان می‌شود که در این صورت می‌تواند به شکل تحلیلی تقریب زده شود. با مدیریت دقیق این فرآیند پیچیده، هلفگات نتیجه‌ای را به دست آورد که هنوز به درستی GRH متکی بود، ولی تا یک عددی، و این نتیجه برای اعداد «به قدر کافی بزرگ» معتبر بود، اما حالا به قدر کافی بزرگ (تقریباً) 10^{30} بود.

برای تحقیق درستی GRH در دامنه مورد نیاز، هلفگات همکاری دیو پلات از دانشگاه بریستول را به خدمت گرفت. با استفاده از الگوریتم‌هایی که پلات در دوره دکتری خود، تحت راهنمایی آندرو بوکر به دست آورده بود او توانست بررسی کند که 38 تریلیون ریشه L - تابع‌های دیریکله، همگی قسمت حقیقی یک دوم دارند، که درستی GRH را در دامنه مورد نیاز هلفگات و - حتی فراتر از آن را - مهیا می‌سازد. محاسبات مورد نظر $400000/000$ ساعت CPU نیاز داشت. در پایان، برای زیرمجموعه محاسبات مورد نیاز هلفگات در واقع حدود $100000/000$ ساعت صرف شد، ولی کل محاسبات عموماً در حوزه نظریه تحلیلی اعداد مفید خواهد بود.

Vinogradov^{۱۶}

Borozdkin^{۱۷}

Ming-chit^{۱۸}

Tian-Ze^{۱۹}

Deshouillers^{۲۰}

Effinger^{۲۱}

Te Riele^{۲۲}

Zinoviev^{۲۳}

Olivier Ramaré^{۲۴}

Terence Tao^{۲۵}

معرفی المپیاد ریاضی دانشجویی جنوب شرق اروپا

المپیاد ریاضی دانشجویی جنوب شرق اروپا (South Eastern European Mathematical Olympiad for University Students)، که از این پس به اختصار SEEMOUS نامیده می‌شود، مسابقه‌ای بین‌المللی است که توسط انجمن ریاضی جنوب شرق اروپا (Mathematical Society of South Eastern Europe)، که به اختصار MASSEE نامیده می‌شود، برگزار می‌گردد. این مسابقه از سال ۲۰۰۷ شروع به کارنموده است و تاکنون کشورهای آلبانی، بلغارستان، کلمبیا، قبرس، یونان، رومانی، روسیه، صربستان، اوکراین، ترکیه و ترکمنستان در آن شرکت نموده‌اند. شرکت در این مسابقه برای همه‌ی کشورها یا دانشگاه‌ها آزاد است.

انجمن ریاضی جنوب شرق اروپا از سال ۲۰۰۳ شروع به فعالیت نموده است و متشکل است از انجمن‌های ریاضی قبرس، یونان، رومانی و بلغارستان. این انجمن علاوه بر المپیاد دانشجویی، برگزاری المپیاد ریاضی بالکان را نیز برعهده دارد.

SEEMOUS مسابقه‌ای است در زمینه‌ی ریاضیات که شرکت در آن برای همه‌ی دانشجویانی که در وضعیت Freshman یا Sophomore (سال اول و دوم رشته‌ی ریاضی) باشند یا کم‌تر از ۱۲۰ واحد اروپایی (معادل ۸۰ واحد در ایران) گذرانده باشند آزاد است. شرکت‌کنندگان باید در قالب تیم‌های دانشگاهی یا ملی در این مسابقه شرکت کنند هر چند اعلام نتایج به صورت فردی است. شرکت در این مسابقه برای دانشجویانی که رشته‌ی تحصیلی آن‌ها ریاضی نیست نیز آزاد است.

SEEMOUS سال ۲۰۱۴ در فروردین‌ماه سال ۱۳۹۳ در دانشگاه صنعتی یاشی در رومانی برگزار خواهد شد. وبسایت رسمی مسابقات <http://www.seemous.eu> و وبسایت رسمی انجمن ریاضی جنوب شرق اروپا <http://www.massee-org.eu> می‌باشد.

در پایان به عنوان یک پیشنهاد خدمت مسئولین محترم انجمن و مسابقات ریاضی عرض می‌کنم که بد نیست که مسابقات ریاضی دانشجویی ایران که سال‌های سال است برگزار می‌شود را نیز در سطح بین‌المللی برگزار نمود. مثلاً می‌توان آن‌را در سطح آسیا و یا حداقل در سطح خاورمیانه برگزار کرد.

سعید علیخانی
دانشگاه یزد

حدس بل: فرض کنید A, B, C ، اعداد صحیح مثبت و x, y و z اعداد صحیح مثبت بزرگتر از ۲ هستند. اگر $A^x + B^y = C^z$ آن‌گاه A, B و C دارای یک عامل مشترک خواهند بود. به عنوان مثال، $3^5 = 6^3 + 3^3$ یک تساوی درست می‌باشد و هم‌چنین هر سه عدد پایه در این تساوی دارای عامل مشترک ۳ هستند.

درستی حدس بل، آخرین قضیه فرما را نتیجه خواهد داد. به یاد آورید که آن قضیه بیان می‌کند که معادله $a^n + b^n = c^n$ که در آن a, b, c اعداد صحیح مثبت هستند و n یک عدد صحیح مثبت بزرگتر از ۲ است دارای هیچ جوابی نمی‌باشد. بیش از سیصد سال پیش، پیردو فرما ادعا کرد که این قضیه را ثابت کرده است اما هیچ اثری برای اثبات باقی نگذاشته بود. این قضیه در نهایت در ۱۹۹۵ توسط اندرو وایلز و ریچارد تیلور ثابت شد. هم حدس بل و هم آخرین قضیه فرما نمونه‌ای از بسیاری از اظهارات در نظریه اعداد هستند که به آسانی بیان می‌شوند، اما به اثبات رساندن آن‌ها بسیار دشوار است.

اندی بل برای اولین بار جایزه‌ای برای یک راه حل برای این حدس را در سال ۱۹۹۷ تأسیس کرد. تا به امروز، هیچ راه حل صحیحی برای این مسئله پیدا نشده است. مقدار جایزه ۱۰۰/۰۰۰ دلار بوده است که اکنون به یک میلیون دلار افزایش یافته است.

آقای بل که یک ریاضی‌دان خودآموخته و با علاقه در نظریه اعداد می‌باشد گفت «الهام برای اختصاص این جایزه از جایزه ارائه شده برای اثبات قضیه فرما گرفته شده است.» او اضافه می‌کند که «من می‌خواهم مردم و به خصوص جوانان را تشویق کنم که به دنبال ریاضی و علوم بروند. افزایش جایزه یک راه خوب برای جلب توجه به ریاضیات و حدس بل به‌طور خاص است.»

توجه کنید که این جایزه تنها جایزه میلیون دلاری برای حل یک مسئله مشکل ریاضی نمی‌باشد. در سال ۲۰۰۰ مؤسسه ریاضیات کلی هفت تا یک میلیون دلار جایزه برای مسائلی که در حال حاضر به عنوان مسائل هزاره شناخته می‌شود، اختصاص داد. یکی از آن مسائل، حدس پوانکاره بود که توسط ریاضی‌دان روسی گریگوری پرلמן در سال ۲۰۰۳ حل شد. برای اطلاعات بیشتر به آدرس http://www.ams.org/new?news_id=1910 مراجعه نمایید.

سعید علیخانی
دانشگاه یزد

علاوه بر آن وظایف کمیسیون به شرح زیر در نظر گرفته شده است:

۱. بررسی و تحلیل وضعیت آموزش و پژوهش علوم ریاضی در سطوح مختلف؛
۲. بررسی و پیشنهاد ارتقاء جایگاه مدرسان و محققان علوم ریاضی در کشور؛
۳. ارائه راه کارهای کلان و راهبردی برای ارتقاء جایگاه و ترویج علوم ریاضی در جامعه؛
۴. بررسی و تصویب طرح های مطالعاتی کلیدی و برون سپاری آن ها به مراجع ذیربط جهت اجرا؛
۵. تلاش در جهت توسعه و تقویت ارتباط بین تشکلهای علمی؛
۶. ایجاد و توسعه زمینه های همکاری بین ریاضی دانان و مجامع علمی داخل و خارج کشور؛
۷. بررسی و ارائه پیشنهاد برنامه های حمایتی از تشکلهای علمی ذیربط؛
۸. تدوین بیانیه ها و ارائه رهنمودها و راه کارهای مناسب بر اساس نقدها و ارزیابی های تخصصی جهت ارتقاء آموزش و پژوهش علوم ریاضی در کشور؛
۹. بررسی و تصویب سایر اموری که جهت نیل به اهداف و وظایف فوق لازم تشخیص داده شود.

همچنین این کمیسیون یک کارگروه تخصصی به منظور مستندسازی و پیگیری مراحل بررسی و کارشناسی مصوبات و پیشنهادهای کمیسیون و هدایت مطالعات مربوط به طرح های کلیدی و به عنوان بازوی فکری کمیسیون تشکیل داده است که آقایان دکتر مهدی بهزاد، دکتر مگردیچ تومانیان، دکتر حمید پزشکی، دکتر محمدعلی دهقان، دکتر علی رجالی، دکتر محسن محمدزاده و خانم دکتر سهیلا غلام آزاد در آن حضور دارند.

کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور تاکنون چند مسئله از جمله وضع دانشگاه فرهنگیان، همکاری و حمایت از ستاد ملی سال جهانی آمار و همکاری با آن، لزوم تشکیل مرکز تحقیقات آموزش ریاضی، حمایت از اجرای مطالعه نقش فعالیت های جانبی آموزشی در یادگیری ریاضیات، تشکیل اتحادیه انجمن های مرتبط با ریاضی، حمایت از تشکیل کمیسیون های تخصصی انجمن ریاضی ایران، لزوم مطالعه افت ریاضی و حل مسائل آزمون های ورودی دانشگاه ها و برنامه ریزی برای ارتقای حرفه ای معلمان ریاضی را در دست مطالعه دارد.

با توجه به وجود افت ریاضی در مدارس و دانشگاه ها و نیز اهمیت این علم پایه ای در توسعه پایدار کشور، این کمیسیون امیدوار است از حمایت تمام نهادهای دولتی - غیردولتی کشور در زمینه

معرفی کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور

بنا به پیشنهاد مشترک گروه های علوم پایه و علوم مهندسی فرهنگستان علوم و به دلایل زیر کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور از اواسط سال ۱۳۹۱ در فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران شکل گرفت:

۱. این علم در ایران سابقه ای طولانی دارد و دانشمندان این سرزمین از قرن ها پیش رشد و تعالی آن را وجهه همت قرار داده و افتخار آفریده اند.

۲. آموزش و پژوهش در ریاضیات کم هزینه است، زود به بار می نشیند، سایر علوم از جمله علوم انسانی و به طور طبیعی انواع فناوری ها را تعالی می بخشد و سبب رشد و شکوفایی کشور می شود.

۳. ریاضیات جهان شمول است و جوانان ما نشان داده اند که هم چون پیشینیان می توانند با شکوفا ساختن استعداد ریاضی خود در پهنه گیتی خوش بدرخشند و ایران و ایرانی را سربلند سازند. با این احوال لازم، بلکه واجب می دانیم ریاضیات در کشور در سطحی گسترده رواج یابد و منطقی اندیشیدن و تفکر علمی به بار بنشیند و در اثر آن عقلانیت تقویت شود.

اعضای حقوقی این کمیسیون عبارتند از: رئیس فرهنگستان علوم، رئیس گروه علوم پایه، رئیس گروه علوم مهندسی و رئیس شاخه ریاضی فرهنگستان علوم، رئیس انجمن ریاضی ایران و رئیس انجمن آمار ایران.

اعضای حقیقی این کمیسیون عبارتند از آقایان: دکتر مهدی بهزاد، دکتر پرویز جبه دار مارالانی، دکتر علی رجالی، دکتر سعید سهراب پور، دکتر محمدرضا عارف، دکتر محمدرضا مخبردزفولی و دکتر فتح اله مضطرزاده.

آیین نامه این کمیسیون در تاریخ ۹۱/۸/۲۴ به تصویب فرهنگستان رسیده و در آن اعلام شده است که با عنایت به ضرورت توجه به ریاضیات در راستای توسعه علمی کشور، کمیسیون پیشبرد ریاضیات با اهداف زیر تشکیل می شود:

۱. ارائه سیاست ها و رهنمودهای کلان جهت گسترش دانش ریاضی در سطوح مختلف اعم از دانش آموزان، معلمان، دانشجویان و کارشناسان؛

۲. همکاری در اصلاح برنامه های آموزشی در مقاطع مختلف تحصیلی؛

۳. ارائه رهنمودهای لازم برای رفع موانع و ارتقاء پژوهش در علوم ریاضی؛

خبر اتمام طرح پژوهشی تاریخ ریاضیات در ایران معاصر در معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی

بررسی در حوزه تاریخ علوم در ایران معاصریکی از بخش‌های مهم زمانی در زمینه مطالعات تاریخ علم کشورمان به حساب می‌آید که متأسفانه کمتر از هر بخش دیگر از حوزه‌های تاریخ علم بدان پرداخته شده و می‌شود، و حوزه ریاضیات در ایران معاصر نیز از شمول این بی‌اعتنایی پژوهشگران خارج نیست. به جهت برطرف شدن بخشی از خلاء مربوط به پژوهش‌های تاریخ ریاضیات در ایران معاصر در بهار سال ۱۳۹۰ خورشیدی دکتر فریدون رهنمای رودپشتی معاون وقت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی پیشنهاد تعریف طرح پژوهشی تاریخ ریاضیات در ایران معاصر را پذیرفت و با راهنمایی ایشان این طرح پژوهشی با شماره ۷۳/۴۴۳۷ در معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی تصویب شد و قراردادهای لازم نیز منعقد گردید.

در پاییز سال ۱۳۹۲ خورشیدی گزارش نهایی این طرح به همراه ضمائم آن به معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی تسلیم شد و اتمام طرح اعلام گردید. در این طرح پژوهشی و در قالب ۱۴ فصل لایه‌های مختلفی مربوط به تاریخ ریاضیات در ایران معاصر مورد بررسی قرار گرفته است. از نظر زمانی، این طرح تاریخ ریاضیات را در ایران از ابتدای تأسیس مدرسه دارالفنون (در سال ۱۲۶۸ قمری) تا پس از پیروزی انقلاب اسلامی بررسی می‌کند. عنوان فصول طرح نیز به شرح زیر است:

فصل‌های اول و دوم به مبادی نظری بحث اختصاص دارد. فصل سوم موضوع ریاضیات در دارالفنون، فصل چهارم دوران پس از دارالفنون تا تأسیس دانشگاه تهران، فصل پنجم از تأسیس دانشگاه تهران تا سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی و در فصل ششم نهادها و مؤسسات غیردانشگاهی که تمامی یا بخشی از انرژی آن‌ها صرف ریاضیات می‌شود مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

در فصل هفتم زندگی‌نامه کوتاهی از ۵۹ نفر از معلمان ریاضی و ریاضی‌نویسان مشهور ایران که اکنون روی درنقاب خاک کشیده‌اند آمده است. فصل هشتم به موضوع صنعت چاپ و نقش آن در تاریخ ریاضیات در ایران معاصر اختصاص دارد.

در فصل نهم موضوع ترجمه متون ریاضی به زبان فارسی در تاریخ معاصر ایران مورد بحث قرار گرفته است. در فصل دهم برنامه‌های درسی ریاضی، در فصل یازده کتاب‌های درسی ریاضی، در فصل دوازده مجلات ریاضی، در فصل سیزده موضوع واژه‌گزینی ریاضی و در نهایت در فصل چهاردهم سیاق و سباق‌نویسی در ریاضیات ایران مورد بحث قرار گرفته‌اند.

نتیجه‌گیری، تصاویر، منابع و پیوست‌ها ادامه ساختار طرح پژوهشی را تشکیل می‌دهند. طیف مختلفی از متون، اسناد و

پیشبرد دانش ریاضی و به کارگیری آن در زندگی روزمره و توسعه کشور بهره‌گیری نماید.

مگردیچ تومانیان

رئیس بخش ریاضی فرهنگستان علوم

پیر دلین برنده جایزه آبل ۲۰۱۳ شد

پیر دلین (Pierre Deligne) به خاطر تحقیقات اساسی در هندسه جبری و تأثیر بسیار آن‌ها در نظریه اعداد، نظریه نمایش و دیگر حوزه‌ها برنده جایزه آبل در سال ۲۰۱۳ شد. جایزه آبل از طرف آکادمی علوم نروژ اهدا می‌شود و به کسانی تعلق می‌گیرد که کارهای ژرف و قابل تأثیری در علوم ریاضی انجام داده‌اند. این جایزه از سال ۲۰۰۳ به بعد داده شده است و برابر با پول نقد به ارزش حدود ۸۰۰ هزار یورو و یا یک میلیون دلار آمریکا می‌باشد. پیر دلین متولد ۱۹۴۴ و استاد بازنشسته در مدرسه ریاضیات مؤسسه مطالعات پیشرفته در پرنستون می‌باشد. او در سال ۱۹۸۴ از مؤسسه IÉHS (Institut des Hautes Études Scientifiques) به پرنستون آمد. او یک محقق برجسته ریاضی است که موفق به یافتن ارتباط‌های زیادی در شاخه‌های مختلف ریاضیات شده است و تحقیق‌هایش منجر به کشفیات بزرگ در ریاضیات شده‌اند. یکی از مشهورترین دست یافته‌های پیر دلین اثباتی است که برای حدس ویل (Weil) در ۱۹۷۳ ارائه داد و همین کار باعث شد تا نامبرده به عنوان برنده جایزه‌های هانری پوانکاره در سال ۱۹۷۴، بلزن (Balzan) در سال ۲۰۰۴ و ولف در سال ۲۰۰۸ (به‌طور مشترک با دو ریاضی‌دان دیگر) معرفی شود.

او جایزه آبل را در ۲۱ می ۲۰۱۳ از دست پادشاه نروژ دریافت نموده است. برای کسب اطلاعات بیشتر به لینک http://www.ams.org/news?news_id=1818 مراجعه نمایید.

سعید علیخانی

دانشگاه یزد

گردهمایی‌های آینده

دومین سمینار آنالیز هارمونیک و کاربردها

۱۵ الی ۱۷ دی ماه ۱۳۹۲

پژوهشکده دانش‌های بنیادی

به اطلاع می‌رساند دومین سمینار آنالیز هارمونیک و کاربردها در روزهای یک‌شنبه و سه‌شنبه ۱۵ الی ۱۷ دی‌ماه ۱۳۹۲ در پژوهشکده دانش‌های بنیادی برگزار می‌شود. برای کسب اطلاعات بیشتر به نشانی <http://isha.iut.ac.ir/shaa2> مراجعه نمایید.

سیدمسعود امینی

دبیر سمینار

هفتمین سمینار هندسه و توپولوژی

۹ و ۱۰ بهمن ماه ۱۳۹۲

دانشگاه علم و صنعت ایران

به اطلاع می‌رساند هفتمین سمینار هندسه و توپولوژی در روزهای چهارشنبه و پنج‌شنبه ۹ و ۱۰ بهمن ۱۳۹۲ در دانشگاه علم و صنعت ایران برگزار می‌شود. برای کسب اطلاعات بیشتر به نشانی <http://gts7.iust.ac.ir/> مراجعه نمایید.

سومین همایش ریاضیات و علوم انسانی با

محوریت ریاضیات مالی

۳ و ۴ اردیبهشت ماه ۱۳۹۳

دانشگاه علامه طباطبائی

سومین همایش ریاضیات و علوم انسانی روزهای سوم و چهارم اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۳ در دانشکده‌های اقتصاد و علوم ریاضی دانشگاه علامه طباطبائی برگزار خواهد شد.

اهداف برگزاری همایش

فراهم آوردن زمینه‌های تبادل نظر بین فعالان بازار سرمایه و فعالان دانشگاهی در زمینه‌ی ریاضیات مالی و مهندسی مالی، شناسایی زمینه‌های تحقیقاتی مورد نیاز بازار سرمایه از سوی فعالان دانشگاهی و لذا هدایت تحقیقات به سوی رفع نیازهای واقعی کشور، شناسایی مسائل آموزشی مورد نیاز بازار سرمایه و ایجاد زمینه برای تغییرات

خبرنامه‌ها به عنوان منبع در این طرح پژوهشی مورد استفاده قرار گرفته‌اند. از جمله، کتاب‌های درسی چاپ سنگی مدرسه دارالفنون؛ چند عنوان نسخه خطی مربوط به ریاضی‌نویسان ایرانی در قرن سیزدهم هجری و دوره خبرنامه انجمن ریاضی. این پژوهش نکات مختلف و گوناگونی در خصوص تاریخ ریاضیات را در ایران معاصر مورد بحث قرار می‌دهد. از جمله چاپ چند مقاله بین‌المللی به زبان فرانسه به وسیله یک ایرانی در اوایل قرن نوزدهم در پاریس و یا مجموعه پرسش‌های ریاضی که به جهت علاقه‌مند نمودن مردمان در بعضی جراید دوره قاجار ایران به چاپ می‌رسیده است. نخستین نسل از استادان ریاضی دانشگاه تهران، چگونگی گسترش تحصیلات دانشگاهی ریاضی در ایران پس از تأسیس دانشگاه تهران در نقاط مختلف کشور، نقش انجمن ریاضی، مرکز نشر دانشگاهی و مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات در حوزه بسط ریاضیات نوین در ایران از جمله دیگر نکاتی است که در این طرح مورد بررسی قرار گرفته است.

باید اذعان کرد این طرح پژوهشی نخستین گام در راه پرپیچ و خم بررسی تاریخ ریاضیات در دوران معاصر ایران به شمار می‌آید و باید امیدوار بود این امکان به وجود آید تا این بخش از تاریخ ریاضیات کشورمان بیش از پیش مورد پژوهش قرار گیرد.

گردآورنده این طرح پژوهشی آماده است تا نسخه‌ای از آن را در اختیار مؤسسات و نیز کتابخانه‌های علاقه‌مند به موضوع تاریخ ریاضیات قرار دهد. با نشانی ghassemlou@gmail.com تماس بگیرید.

فرید قاسملو

عضو گروه تاریخ علم - بنیاد دائره المعارف اسلامی

★ ★ ★

دعوت به ارسال خبر

خبرنامه انجمن ریاضی ایران از کلیه اعضای انجمن (به‌ویژه نمایندگان محترم انجمن در دانشگاه‌ها) صمیمانه دعوت می‌کند که با ارسال اخبار (ترجیحاً الکترونیکی)، مقالات، جملات کوتاه (ترجمه یا تألیف)، گزارش همایش‌ها، نکات خواندنی، دیدگاه‌ها، آگهی‌ها و ... به نشانی iranmath@ims.ir (همراه با نشانی کامل و تلفن تماس) به اعتلای اطلاعات جامعه ریاضی کشور کمک کنند.

اخبار و مقالات ارسالی پس از تصویب، همراه با نام نویسنده در خبرنامه درج خواهد شد.

هیأت تحریریه خبرنامه انجمن ریاضی ایران